

وزارت تحصیلات عالی
موسسه تحصیلات عالی غور
آمریت تحقیقات و مجله علمی

نام مقاله: تاثیر حلقات قرآنی در امنیت جامعه

نویسنده: نامزد پوهنیار خیرالله فکرت استاد دیپارتمنت علوم و فرهنگ اسلامی پوهنحی تعلیم و

تربیه

چکیده

تاثیر حلقات قرآنی در جامعه اسلامی به حد ضرور و الزامی است مانند این که شخص نهایت نیاز به آب و غذا دارد بناءً هدف از این تحقیق پیاده نمودن راه کار های که درین مقاله کوچک آمده در جامعه می باشد، تا باشد جامعه امن و امان داشته باشیم و در تحقیق این مقاله از روش کتابخانه ی استفاده صورت گرفته است و به حد زیاد نیاز مبرم جامعه امروزیست که حلقات قرآنی را برپا نماییم تا اولاد این مرز و بوم به سوی، اسلام واقعی هدایت داده شده و برای دیگران رهنمای کامل گردیم.

کلمات کلیدی

تاثیر، حلقات، قرآن، امنیت و جامعه

مقدمه

یقیناً قرآن معتمد ترین روش برای تربیه نسل نوین مخصوصاً کسانی که داعی و مربی در طول حیات گرانبهای خویش می باشند قرار دارد.

قرآن سرچشمه ارزشها و اخلاق حسین در سلوک اشخاص که از قرآن الگو می گیرند می باشد. بنابر این الله متعال برای بنده گان خود می فرماید: ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا﴾ (سورة الإسراء- آیه ۹).

ترجمه: یقیناً این قرآن به آن راهی هدایت میکند (بشریت) را که خیلی استوار و مستقیم است، و مزده بده اید (ای پیامبر صلی الله علیه و سلم) مومنین که عمل صالح انجام می دهند، برای شان مزد بسیار بزرگ است.

ابن قیوم (رحمه الله) میفرماید: «و لیعلم طالب العلم، و دارس القرآن الکریم أنه لیس أنفع له فی معاده و معاشه و حیاته الدنیا و آخرته، و أقرب إلی سلامته، و نجاته و سعاده من تدبر القرآن الکریم، و فهمه، و إطالة التأمل فیهِ، و العمل بمقتضاه» أحمد عمر، منهج التریبۃ فی القرآن والسنة ص ۷.

ترجمه: باید طالب علم و استاد قرآن بدانند که برای نجات و سعادتش در دنیا، زندگی، و آخرت نفع مند و سود رسان بجز از تدبر، فهمیدن، زیاد دقت کردن و عمل به مقتضای قرآن چیزی دیگری نیست. قرآنی کریم بزرگترین منهج تربیوی است که بشر در طول قرنهای آنرا شناخته است، چرا چنین نباشد کتابی را که الله متعال برای هدایت بشریت و تعلیم آن فرستاده است، قرآن کتابی است اساس انسان و هدف اصلاح آن فرو فرستاده شده از میان این مقاله کوچک که تاثیر حلقات قرآنی در امنیت جامعه نگاریده شده امیدوارم که بتواند کمک ناچیزی برای دانش پژوهان و محققین علوم و فرهنگ اسلامی قرار گیرد. برعلاوه قرآن سنت گوهر وار رسول الله صلی الله علیه و سلم بهترین منهج برای امنیت و آرامش در جامعه اسلامی می باشد.

رسول الله صلی الله علیه وسلم میفرماید: «ألا إني أوتيت الكتاب ومثله معه، ألا إني أوتيت القرآن

ومثله معه .. الحديث» أحمد بن حنبل، المسند، د . ط ، القاهرة: مؤسسة قرطبة، ح (۱۷۲۱۳)، ۴/۱۳۰.

ترجمه: آگاه باشید من قرآن و مثله آن همراهش داده شدم و آگاه باشید من قرآن و مثله آن (همانا سنت می باشد) داده شده ام.

احتیاج امروزی به حلقات قرآنی نهایت مهم و ضرور می باشد و عملکرد آن در جامعه اسلامی برای همگان نهایت مهم و کاربرد به سزایی دارد، مخصوصاً برای داعی ها و دعوتگران این عرصه در حفظ و نگهداری هویت جوانان مسلمان.

بخاطر امنیت جامعه، سلامت و نگهداری آن از گمراهی و انسان های بی بندبار کشانیدن آنها به طرف تربیه و ارزش های اخلاقی چرا که منشأ آن رسالت پیامبر صلی الله علیه وسلم می باشد که الله متعال این وظیفه مقدس پیامبر صلی الله علیه وسلم را به دوش داعیان گذاشته الله متعال به پیامبر گرامی اش خطاب می

فرماید: ﴿ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴾ (سوره الجمعة - آیه ۲).

ترجمه: الله ذاتی است که از میان ناخوانده ها پیغامبری را برانگیخته است و به سوی ایشان گسیل داشته. تا آیات خدا را برای ایشان بخواند، و آنان را پاک گرداند. او به ایشان کتاب (قرآن) و شریعت (خدا) را می آموزد. آنان پیش از آن واقعاً در گمراهی آشکاری بودند.

حلقات قرآن در مسجد از بارزترین فعالیت های موثر در حفاظت و امنیت جامعه و تربیه اولاد سالم در پرتو قرآن می باشد و کسانی که در ساحه حلقات قرآنی بزرگ شوند یقیناً دارای ارزشهای والای انسانی می باشند که جامعه را به طرف خوبی و خوب شدن می کشاند.

چون که مسجد در صدر اسلام بزرگترین مکان برای دعوت و اصلاح افراد جامعه و تاثیر بسزایی برای امنیت و آرامش در جامعه بوده و حلقات رسول الله صلی الله علیه وسلم برای تربیت و امنیت درس الگو برای ما نیز خواهد بود.

وقتیکه جایگاه و مکان قرآن کریم و دوره حلقات آن در امنیت جامعه اینقدر مهم بوده بنابر این حلقات حفظ قرآن کریم در وسط اولاد و فرزندان این مرز و بوم نیز رسالت بزرگی بر گردن مربیان و داعیان می باشد.

علماء و داعیان راه حق درین باره نباید سهل انگاری کنند، تا باشد جامعه سالم دور از دغدغه های غیر اخلاقی داشته باشیم.

موضوع تحقیق

مدارس معاصر که تربیه اخلاق اسلامی و نگهداری از انحراف جامعه را به عهده دارند چه آنها رسمی و یا غیر رسمی باشند، حقا که بهترین وظیفه و مسؤولیت جامعه را برای پخش و نشر قرآن به عهده شان است و موضوع تحقیق هذا منحصر به جواب این سوال که (چه تاثیر حلقات قرآنی در امنیت جامعه را دارا است؟) می باشد.

اهمیت تحقیق

اهمیت این تحقیق از آن جایی سرچشمه می گیرد که برای تحقق تاثیر حلقات قرآنی در امنیت جامعه که حدیثی را داریم از عبدالله بن مسعود و او از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت میکند که می فرماید: «إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ مَادِبَةُ اللَّهِ، فَتَعَلَّمُوا مِنْ مَادِبَتِهِ مَا اسْتَطَعْتُمْ، إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ هُوَ حَبْلُ اللَّهِ الَّذِي أَمْرٌ بِهِ، وَهُوَ النُّورُ الْمُبِينُ، وَالشِّفَاءُ النَّافِعُ، عَصْمَةٌ لِمَنْ اعْتَصَمَ بِهِ، وَنَجَاةٌ لِمَنْ تَمَسَكَ بِهِ، لَا يَعْوجُّ فَيَقْوَمُ، وَ لَا يَزُوغُ فَيَسْتَعْتَبُ، وَلَا تَنْقُضِي عَجَائِبَهُ، وَلَا يَخْلُقُ عَنْ كَثْرَةِ الرَّدِّ.» المعجم الكبير للطبرانی، ح(۸۶۴۶)، ۱۳۰/۹.

ترجمه: یقیناً قرآن مهمانی الله متعال است، پس ازین مهمانی بی آموزید تا توان دارید، حقا که قرآن ریسمان الله متعال است که به آن دستور داده، و آن نور واضح و شفاء سودمند می باشد، حفاظتی است برای کسانی که به آن چنگ می زنند، و نجات برای کسانی که به آن تمسک می نمایند. هرگز منحرف نمی شود قایم و استوار است، و مورد سرزنش قرار نمی گیرد، عجایب آن از بین نمی رود، به زیاد مسترد شدن کم ارزش نمی گردد.

بارز ترین اهمیت و ارزش مادی و معنوی بیان تاثیر حلقات قرآنی در امنیت جامعه تحقق پیدا نمی کند مگر این که نفس انسانی اصلاح شود و این امکان پذیر نیست مگر به تربیه قرآنی که الله متعال می فرماید: ﴿الذین آمنوا وتطمئن قلوبهم بذكر الله ألا بذكر الله تطمئن القلوب﴾ * الذین آمنوا وعملوا الصالحات طوبی لهم وحسن مآب ﴿ (سوره الرعد_ ۲۸- ۲۹).

ترجمه: «همان کسانی که ایمان آورده اند» یعنی راه یافتگان همان کسانی هستند که خدا - جل جلاله - هدایت شان کرده لذا به سوی او بازگشته اند و ایمان آورده اند «و دل‌های ایشان به یاد خدا آرام می گیرد» سپس حق تعالی اهل ایمان را مژده داده می فرماید: «کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند، خوشا به حالشان» طوبی: حال خوشی است؛ از شادی و آرامش روح، زندگانی گوارا و خیر و نعمت فراوان را گویند.

اهداف تحقیق

این بحث اهداف ذیل را دنبال می کند:

- ۱- فضیلت تعلیم و حلقات قرآنی.
- ۲- احتیاجی جامعه به حلقات قرآنی.
- ۳- ارزش حلقات قرآنی در تحقق امنیت اجتماعی یا جامعه.
- ۴- بیان تاثیر حلقات قرآنی در تحقق امنیت جامعه.

روش تحقیق

در این تحقیق بیشتر از روش کتابخانه ای استفاده صورت گرفته چون روش مذکور اکثراً در تحقیق های معاصر بکار برده شده و از اهمیت زیاد برخوردار است و از آثار دانشمندان گذشته و معاصر در این زمینه خوشه چینی شده، چون این موضوع یک بحث علمی و تحقیقی بوده از این جهت در تهیه و نگارش آن از روش تحلیلی وصفی از تفاسیر ها برای رسیدن به معرفت تاثیر حلقات قرآنی در امنیت جامعه و منابع، مقالات، سایت ها و کتب معتبر جهت فراهم آوری اطلاعات لازم استفاده صورت گرفته است.

واژه های تحقیق

تربیت: آنچه‌ای می باشد که که مربی تا توان دارد بر اساس شخصیت متعلم به روشنایی مبادی و اسالیب تربیوی اسلامی تلاش می نماید، تا عبودیت الله متعال تحقق پیدا نموده و به مقتضای شهادتین عمل نماید. **حلقه قرآنی:** مکانی است که در آن معلم قرآن همراه متعلمین در یک فضای تربیوی خوب جمع شده برای آموختن احکام تلاوت قرآن، حفظ و نحوه تدریس آن و عمل به احکام آن حضور به هم می رسانند، ممکن است آن مکان مساجد باشد یا پوهنتون ویا مدارس.

امنیت جامعه: حفاظت و نگهداری متعلمین قرآنی از انحرافات سلوکی، و نگهداری از برخوردهای مغرضانه و دین ستیزانه برای متعلمین قرآنی و دعوت آنها به ارزش های اخلاقی، برپا نمودن کنفرانس ها، ورکشاپ ها و مسابقات قرآنی.

مبحث اول: اهداف حلقات قرآنی در امنیت جامعه

حلقات قرآنی اهداف ذیل را تحقق می بخشد

تقویت ارتباط بین طالب العلم و قرآن کریم از لابلای تشویق شان در حفظ آن و انگیزه دادن شان به خواندن درست آن، و معرفت احکام و تجوید قرآن، تدبیر معانی آن، بیان تاثیر قرآن بر سلوک متعلم و آنچه که از خیر و ثواب بدست می آورد همه از فیوضات حلقات قرآنی میباشد.

بلکه تجاوز میکند به هرکس که متسبب اجتماع متعلمین در حلقات قرآنی شده، تعلیم و تربیت شان بر اخلاق و آداب آن گردد. و بجا آوردن اوامر الله متعال که در قرآن پاکش به تلاوت و ترتیل کتاب خویش ترغیب و تشویق می نماید و می فرماید: ﴿وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِیْلًا﴾ (سوره مزمل - آیه ۴).

ترجمه: قرآن را به ترتیل و تجوید بخوانید. ابن کثیر در تفسیر این آیت می فرماید: به آرامی بخوانید، چرا که آرام خواندن به فهم قرآن و تدبیر آن کمک می کند، همان قسمی که پیامبر گرامی می خواندن، عایشه رضی الله عنها روایت می کند: «کان یقرأ السوره فیرتلها حتی تکون أطول من أطول منها». ابن کثیر، تفسیر القرآن العظيم ۲۷۶/۸.

حلقات قرآنی سامعین را به سوی ادب، اخلاق، حلیم بودن می کشاند، به مرحله که ملکه برای عادت و تعامل آن با دیگر افراد جامعه گردیده، خوشا! به حال آنانی که زانوی تلامذ را در حلقات قرآنی زده و وقت گرانبای خویش را درین راه مصرف می نمایند، این عملکرد باعث خشوع قلبی، آرامش نفسانی و بردباری شان می گردد.

و الله متعال به کتاب خود درین باره می فرماید: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تَلَيَّتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ (الأنعام - آیه ۲).

ترجمه: جز این نیست که مومنان وقتی که نام الله برده شود، قلب های شان (از ترس الله متعال) به لرزه می آید، وقتی که برای شان آیات الله متعال تلاوت گردد ایمان شان افزایش یافته و به پروردگار شان توکل می کنند.

وقتی که سکوت و گوش دادن به کلام رب العالمین صاحب تاثیر بر رفتار متعلم و باعث حاصل شدن خیر و رحمت گردیده، بنابر این الله متعال در کلام خود می فرماید: ﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ (سوره الأعراف - آیه ۲۰۴).

ترجمه: وقتی که قرآن تلاوت میگردد برایش گوش دهید و خاموش باشید تا مورد ترحم الله قرار گیرید. ابن کثیر رحمه الله می فرماید: «ما ذکر تعالی أن القرآن بصائر للناس و هدی و رحمه أمر تعالی بالإنصات عند تلاوته إعظاما له و احتراماً».

آن چه که الله متعال یاد آور شده همانا قرآن بصیرت، هدایت، و رحمت برای مردم است، بنابر این الله متعال امر به خاموشی و گوش نهادن آن نموده است، بخاطر احترام و بزرگی به آن.

ثابت شدن امنیت نفسی به متعلمین حلقات قرآنی و سلامتی از امراض نفسانی و سلوکی، سبب شفاء از تمام امراض قلبی و بدنی شده، باعث رشد و امنیت در جامعه انسانی و اسلامی می گردد. قسمی که قرآن کریم شفاء همه امراض قلبی و بدنی، در دنیا و آخرت بوده، هیچ مرضی از امراض نیست مگر این که شفاء آن در قرآن است.

قرآن شفاء برای قلب، نفس و بدن بوده و در آن هدایت، ارشاد و رهنمایی و حکمت، موعظه حسنه، اصلاح نفس انسانی وجود دارد.

الله متعال می فرماید: ﴿وَنَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا﴾ (الإسراء - آیه ۸۲).

ترجمه: ما فرو فرستادیم (قرآن را) آنچه که شفاء و رحمت برای مومنان است، به ظالمان جز توان و زیان چیزی دیگری را نیفزود.

ابن کثیر در تفسیر این آیت می فرماید: (قرآن) آنچه که شک و نفاق، میل به شرک و کجی قلب است از بین برده باعث شفاء آن می گردد. و رحمت، ایمان، حکمت، خیر و خوبی از آن سرچشمه می گیرد. بنابر این متعلم حلقات قرآنی نفس آن اصلاح گردیده و آنچه که به نزد الله متعال است به آن میل می کند، و آنچه که در قرآن است از وعد و وعید رحمت و مغرت به آن ایمان آورده باعث طمانینه قلبش می گردد.

اهمیت امنیت در جامعه

یقیناً امنیت در جامعه نعمت بزرگی است که الله متعال منت گذاری نموده است که می فرماید: ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ*الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ﴾ (قریش - آیه ۳-۴)

ترجمه: باید عبادت کنید پروردگار این خانه را (بیت الله الحرام) آن پروردگار که طعام شان داد از گرسنگی و امنیت شان داد از ترس.

و امنیت باعث این می شود که انسانها به دنبال کسب و کار بروند، به وظایف، دین و جامعه خود توجه نمایند.

جامعه مکانی است که شخص در آن به نفس، معشیت و روزی خویش مطمئن حاصل می نماید. ازین خاطر شریعت نهایت هدف در زندگی بشریت می باشد و آن به وسیله امنیت است به قسم درستش اداء می گردد.

پیامبر صل الله علیه وسلم میفرمایند: «المسلم من سلم المسلمون من لسانه و یده، و المؤمن من أمنه الناس علی دمائهم و أموالهم» سنن الترمذی، ح(۲۶۲۷)، ۱۷/۵.

ترجمه: بهترین مسلمان از میان تان کسی است که دیگر مسلمانها از دست و زبانش در امن باشند و بهترین مومن کسی است که از آن مالها و خون های مردم در امن باشد.

در حدیث دیگر از پیامبر صل الله علیه وسلم پرسیده شد: «أی المسلمین أفضل؟ قال: " من سلم المسلمون من لسانه و یده » سنن الترمذی، ح(۲۶۲۸)، ۱۷/۵.

ترجمه: کدام مسلمان بهتر است فرمودند: کسیکه دیگر مسلمانها از زبان و دستش در امان باشند.

عاملین حلقات قرآنی به خواسته این اقوال متبرکه عمل می نمایند و حریص هستند که زندگی خویش را مطابق این احادیث برابر سازند تا اینکه امنیت جامعه تامین گردد.

درین مورد استشهاد را داریم از آیه قرآن که می فرماید: ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا﴾ (الإسراء - ۹).

ترجمه: حقا که این قرآن هدایت می کند به آن (راهی) که خیلی استوار و پابرجا است، مژده بده مومنان را و کسانی که عمل صالح انجام می دهند برای شان پاداش بزرگ می باشد.

ازین آیت ثابت گردید که امنیت جامعه نیاز انسانی بوده و آن جز به قرآن رجوع نمودن و حلقات قرآنی را تشکیل دادن و در غیر آن ممکن نیست که جامعه ما رو به امنیت و آرامش ترقی نماید.

حلقات قرآنی است که به ما درس برادری، فداکاری، عدالت و امانت و غیره را می آموزاند. مسلمان به اندازه دینداری اش مورد ابتلاء و آزمایش قرار می گیرد ثواب و پاداش نظر به امتحان داده می شود از آن خاطر بعضی از انسانها به نهایت خیر دنیا و آخرت دست پیدا می نمایند، آن هم به وسیله ایمان و عبادت الله متعال جز راهی دیگری نیست.

جامعه قرآنی در دل شاگردانش تعالیم انسانی را کشت می نماید که پیروانش را به همدیگر پذیری، دوستی، مهربانی، رحمت و شفقت دعوت نموده و از بدبختی، اختلافات، دشمنی و کینه توزی حفظ می نماید. و بخصوص درین عصر معاصر که زمان فتنه به اوج خود رسیده نهایت نیاز به حلقات قرآنی بوده و یگانه راه برای به زانو در آوردن یهود و نصاری و دشمن های دیرینه مسلمانها خواهد بود.

مبحث دوم: تاثیر حلقات قرآنی در تحقیق امنیت جامعه

زیاد بودن حلقات قرآنی که در خلال آن توجه به اولاد این دیار و وطن می باشد یک بحث مهم بوده و متعلمین خویش را درس اخلاق، عقیده، ادب سالم و پیرو از علمای سلف الصالح میگرداند.

امور ذیل شروط سعادت و و سایل امنیت در جامعه می باشد

۱- تقویت رابطه متعلم حلقه قرآنی به الله عزّ وجل

کاشتن نهال ایمان در نفوس اولاد مان چپی در داخل خانه و چپی در بیرون نهایت نیاز احساس می گردد، مخصوصاً آن زمانیکه فتنه و شهوات در جامعه اوج بزند، و این دروازه بروی همه گان باز باشد مانند: تلیفون های امروزی و وسایل انترنتی که فرد مسلمان ایمان ضعیف داشته باشد آنرا آهسته آهسته رو به بدبختی کشانیده و باعث هلاکت و فلاکت آن می گردد. بناً اشد نیاز به حلقات قرآنی در جامعه اسلامی بوده تا اولاد آن سرزمین را ازین مشکلات فتنه رهایی بخشد تا باشد اولاد سالم و دور از دغدغه داشته باشیم.

۲- محافظت بر شخصیت والایی اسلامی

هویت دلیلی برای وجود فرد و امت می باشد هر امتی که دارای هویت و شناسیت نباشد آن امت در زمره غیر موجودین بکار می رود. انسان که فاقد هویت باشد یک انسان گم شده و بی ارزش می باشد. هدف از هویت عبارت از خصلت ها و ویژگی های عقیدوی، اخلاقی و فرهنگی می باشد، و رمزی است که یک جامعه را از دیگر مجتمعات برتری میدهد.

و شخصیت ها را بر یکدیگر ترجیح و برتری میدهد و هویت نشانه فرق بین امت مسلمه و دیگر امم ها است. و از جمله وظایف مهم شخصیت و ثمره آن این است که حفظ می کند فروپاشی جامعه را و در جامعه امنیت را به بار می آورد.

حلقات قرآنی و برنامه های آن، حفظ قرآن و آراسته شدن به اخلاق قرآنی و عمل به احکام آن چنان شخصیت والایی در فرد ایجاد می کند که شخص احساس اهمیت در جامعه می کند و الزامی می داند که به افراد آن جامعه ارتباط عمیق داشته باشد.

حلقات قرآنی امروزی این وظیفه مقدس را بدوش دارد در نفس شخصیت والایی اسلامی هویت صالحه را به جا می گذارد.

حمایت می کند متعلمین قرآنی را از واقع شدن در شبهات متعدد. الأمة الإسلامية من التبعية إلى الريادة للبدری ص ۴۹.

۳- محافظت از جرم و جرایم

افراد مسلمان جامعه در خطر های گوناگون روبرو می شوند هنگامیکه با افراد گوناگون جامعه ارتباط برقرار می کنند و این خطر مواجه به رفتار فرد شده و خدای ناکرد باعث انحراف آن شخص از دین می گردد. مخصوصاً هنگامیکه شخصیت مسلمان تازه در مرحله بلوغی و نوجوانی قدم می نهد ازین لحاظ حلقات قرآنی سهم بزرگ در حفاظت اولاد از واقع شدن در گمراهی و افتاد در معضله بی دینی و افکار مخالف اسلام دارد. آنگاه که فرد مسلمان با یک شخص بی بندبار و یا ملحد دوستی و رفاقت نماید و سر و کار آن دایماً با این اشخاص گره خورده باشد.

لازم و ضروری است که شخصیت والایی اسلامی در مرحله نوجوانی با حلقات قرآنی ارتباط برقرار نموده تا آن را از افتادن در مخمصه نجات داده و تا باشد جامعه امن و امنیت داشته باشیم.

۴- تربیه اجتماعی

حلقات قرآنی متعلمین خویش را بر روح اجتماعی تربیه نموده بر آنان احکام و آداب اجتماعی را می آموزد و این اجتماع به آنان همکاری و مهربانی که پیامبر صلی الله علیه وسلم آورده به ارمغان می آورند چنانچه که میفرمایند: « مثل المؤمنین فی توادهم و تراحمهم و تعاطفهم، مثل الجسد، إذا اشتكى منه عضو

تداعی له سائر الجسد بالسهر والحمى » صحیح مسلم ح (۲۵۶۴)، ۴/ ۱۹۸۶.

ترجمه: مثال مومنین در دوستی و ترحم و شفقت شان مانند یک جسم واحد هستند، وقتی که یک عضو آن درد کند تمام اعضاء آن احساس بی خوابی و تب می کند.

تربیه اجتماعی در آغوش تربیه قرآنی خصوصاً زمانی که در مسجد صورت گیرد باعث اجر، و خیر عظیم گردیده علم و دانش، اخوت و برادری بر منهج ربانی که الله متعال به آن دستور داده است به متعلمین قرآن نصیب می گرداند. عبدالله بن مسعود رضی الله عنه می فرمودند: « یا أيها الناس، علیکم بالطاعة

والجماعة، فإنهما حبل الله الذي أمر به » الدر المنثور للسيوطی ۲/ ۲۸۵.

ترجمه: ای مردم بر خویش الزامی بدارید جماعت مسلمین را چرا که آن ریسمان خداوندی است که به آن امر فرموده. جمع شدن همراه صالحان که الگو برای دیگران می باشند در حلقات قرآنی آن هم مهمان قرآن بودن و درخانه ی از خانه های الله متعال برای چنین اشخاص الله متعال اخلاق حسنه نصیب می نماید و این کار سبب این شده که آنها به اخلاق قرآنی مزین گردند.

چرا که آنان همیشه هم نشین مجالس ذکر و همراه کراماً کاتبین هستند و ایشان را ثمره نیکو بخشیده و از انحراف نجات شان میدهد. حتی هم نشین شان را الله متعال بدبخت نمی کند.

۵- رجوع به اهل علم و دانشمندان و دعوت در وقت و زمان فتنه

متعلمین حلقات قرآنی در جامعه که زندگی می کنند باید سر و کار به اهل علم و دانشمندان داشته باشند ازین طریق می توانند مشکلات خویش را در راستای علم و دانش به خوبی حل نمایند.

متعلمین قرآنی را چیزی متمایز میدهد که آن در موقع مشکل به استاد خویش مراجعه نموده و از آن درین راستا مشوره بگیرند.

تا این که شخصی در جامعه قد علم نکند که خود رای و خود نظر بوده تنها قول خودش را قبول داشته و از دیگران را رد نماید و اگرچه آنها به حق هم باشند الله متعال می فرماید: ﴿فاسألوا أهل الذکر إن کنتم لا تعلمون﴾ (سوره النحل - ۴۳)

ترجمه: از اهل قرآن بپرسید در مورد آن مسئله که نمی دانید.

۵- حلقهات قرآنی حفظ میکند فرزندان را از فساد اخلاقی، ودوستان بد

از جمله چیزی واضح و آشکار این است که مختلط بودن با دوستان بد بر سلوک و رفتار شخص تاثیر خواهد گذاشت.

تحقیقات و تجربه ثابت ساخته که تاثیر دوستان بد و دوستی به آنها بسیار به سرعت در سلوک انسان تاثیر گذاشته آنها را منحرف می سازد.

و نباید فراموش کرد که هم نشینی با صالحان نیز چنین است که اگر اولاد ما با دوستان صالح نشست و برخاست داشته باشند نیز آنها صالح گردانیده در رفتار و کردار شان تاثیر خوبی خواهد گذاشت.

۷- اطاعت از اولی الامر و دوستی با ایشان

اولی الامر چی کسانی اند؟: اولی الامر در لغت به کسانی گفته می شود که نظام و انتظام چیزی در دست شان باشد و بعضی از مفسران اولی الامر را حکام و امراء می دانند که نظام حکومت در دست ایشان است. اطاعت از احکام الله متعال مانند: نماز، روزه، زکات ... وغیره اگر چه در حقیقت اطاعت از الله متعال است. اما از روی اعتبار ظاهر چون از زبان رسول خدا صلی الله علیه و سلم به امت ابلاغ شده اند. لذا اطاعت آنها به ظاهر اطاعت رسول گفته می شود، که در حقیقت با وجود اتحاد با اطاعت الهی از نظر ظاهر حثیت اطاعت مستقل را دارد. بنابر این در تمام قرآن با حکم اطاعت خدا، حکم اطاعت رسول، جداگانه مذکور است.

بنابر این طبق آیه قرآن اطاعت فقها در تحقیقات فقهی و اطاعت حکام و امراء در امور انتظامی واجب است، این اطاعت در حقیقت اطاعت احکام الهی است به اعتبار ظاهر به حکام نسبت داده شده است. (معارف القرآن، مولف: مفتی محمد شفیع عثمانی دیوبندی سال چاپ ۱۳۸۶ انتشارات: شیخ الاسلام جام ص ۳۲ ج ۴)

اولی الامر، دعوتگران، علماء و مربیون و صاحبان تمام مسئولیت ها و دوستی با آنها خیلی کار نیک و پسندیده می باشد، مخصوصاً آنگاه که آنها انسان های نیکو و صالح باشند.

پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرمایند: «ومن أطاع أمیری فقد أطاعنی، ومن عصی أمیری فقد عصانی» صحیح البخاری، ح(۶۷۱۸)، ۶/ ۲۶۱۱.

ترجمه: کسیکه اطاعت امیر من را کند اطاعت من را کرده و کسیکه نافرمانی امیر من را کند من را نافرمانی کرده است.

۸- ارتباط متعلمین همراه جامعه و محافظت آنها به سلامتی و امنیت آن

متعلم قرآنی در مرحله جوانی از عمر خود در خدمت قرآنی سپری کرده و نشأت عمرش با تربیه قرآنی و اخلاق زیبا رشد نموده در حقیقت جامعه به چنین اشخاص نیازمند می باشد تا در آینده جامعه را ساخته و اولاد دیگر این دیار و وطن را تربیه نماید.

تا باشد جامعه اسلامی رو به رشد و ترقی رفته و امنیت آن جامعه تأمین گردد.

نتیجه گیری

از بحث های فوق نتایج ذیل را خواهیم گرفت

- ۱- یقیناً امنیت در جامعه نعمت بزرگی است که الله متعال منت گذاری نموده است که می فرماید: " ﴿ قَلِيلٌ مِّنْهُمْ يُذَكِّرُونَ ﴾ " ﴿ قُرَيْشٍ - آيَةُ ۳-۴ ﴾
- ۲- اهداف حلقات قرآنی سامعین را به سوی ادب، اخلاق، حلیم بودن می کشاند، به مرحله که ملکه برای عادت و تعامل آن با دیگر افراد جامعه می گردد، خوشا! به حال آنانی که زانوی تلامیذ را در حلقات قرآنی زده و وقت گرانبای خویش را درین راه مصرف می نمایند، این عملکرد باعث خشوع قلبی، آرامش نفسانی و بردباری شان می گردد.
- ۳- لازم و ضروری است که شخصیت والایی اسلامی در مرحله نوجوانی با حلقات قرآنی ارتباط برقرار نموده تا آن را از افتادن در مخمصه نجات داده و تا باشد جامعه امن و امنیت داشته باشیم.
- ۴- حلقات قرآنی متعلمین خویش را بر روح اجتماعی تربیه نموده بر آنان احکام و آداب اجتماعی را می آموزد
- ۵- حلقات قرآنی حفظ میکند فرزندان را از فساد اخلاقی، ودوستان بد

فهرست منابع و مآخذ

قرآن الکریم .

- ۱) ابن تیمیة، السیاسة الشرعية فی إصلاح الراعی والرعية، بیروت: دار المعرفة، د.ت.
- ۲) ابن الجوزی ، صید الخاطر ، تحقیق : ناجی الطنطاوی ، دمشق، دار الفكر ، ۱۳۹۸هـ .
- ۳) ابن مسلم ، صحیح مسلم ، تحقیق : محمد فؤاد عبد الباقي ، د.ط، بیروت : دار إحياء التراث العربی، د.ت .
- ۴) ابن القيم، مدارج السالکین، بیروت : دار الفكر، ۱۴۰۲هـ .
- ۵) ابن کثیر، تفسیر القرآن العظیم، تحقیق: عبد العزیز غنیم وآخرون، القاهرة دار الشعب، (د.ت) .
- ۶) أحمد بن حنبل، المسند، د . ط ، القاهرة: مؤسسة قرطبة، د.ت.
- ۷) أحمد عمر (۱۴۱۶هـ) منهج التربية فی القرآن والسنة، ط ۱، دمشق : دار المعرفة .
- ۸) أحمد الغنوم ، الآثار الاجتماعية للجريمة المعاصرة ، الرياض: بحوث ندوة الأمن والمجتمع، کلیة الملك فهد الأمنية، ۱۴۲۶هـ .
- ۹) أنور الجندي، الخنجر المسموم الذي طعن به المسلمون، القاهرة: دار الاعتصام، د.ت.
- ۱۰) ابن حجر، فتح الباری شرح صحیح البخاری، د.ط، بیروت: دار المعارف، ۱۳۷۹هـ .
- ۱۱) ابن خلدون، المقدمة، دار الباز للنشر والتوزيع، مكة المكرمة، ۱۳۹۸هـ .
- ۱۲) البدري، الأمة الإسلامية من التبعية إلى الريادة، ، ۱۴۱۴هـ
- ۱۳) بخاری، الجامع الصحیح المختصر (صحیح البخاری)، تحقیق: مصطفى ديب البغا، بیروت: دار ابن کثیر- الیمامة، ۱۴۰۷هـ
- ۱۴) الترمذی، سنن الترمذی، تحقیق: أحمد محمد شاکر وآخرون، بیروت: دار إحياء التراث العربی، د .ت.

- ١٥) جابر عبد الحميد جابر، وآخر، **مناهج البحث في التربية وعلم النفس** دار النهضة العربية، ١٩٧٨م.
- ١٦) سليمان بن قاسم الفالح، **عوامل تعاطي المخدرات**، رسالة ماجستير منشورة، جامعة الإمام محمد بن سعود، كلية العلوم الاجتماعية، الرياض، ١٤٠٩هـ .
- ١٧) السيوطي، **الدر المنثور**، د.ط، بيروت: دار الفكر، ١٩٩٣م .
- ١٨) صالح أحمد الريمي، **أساليب وقاية الطلاب من الانحراف** كما يراها التربويون في المدارس المتوسطة الحكومية بمدينة الرياض، جامعة نايف العربية للعلوم الأمنية، (٢٦-٢٧)، ١٤٢٥ / ١٤٢٦ هـ .
- ١٩) صالح عالم شاه، **جمعية تحفيظ القرآن الكريم بمكة المكرمة ومدى تحقيقها لأهدافها التربوية**، رسالة ماجستير غير منشورة، أم القرى، ١٤٢٢هـ .
- ٢٠) صلاح الحارثي، **دور التربية الإسلامية في مواجهة التحديات المعاصرة**، جدة: مكتبة السوادى للتوزيع، ١٤٢٤هـ .
- ٢١) الطبراني، **المعجم الكبير**، تحقيق: حمدى بن عبد المجيد السلفي، ط٢، الموصل: مكتبة العلوم والحكم، ١٩٨٣م .
- ٢٢) عبد الرحمن الزيندي، **العولمة الغربية والصحوه الإسلامية**، دار أشبيلية، الرياض، ١٤٢١هـ
- ٢٣) عبد الرحمن بن عبد الخالق الغامدي، **دور الأسرة في تربية أولادها**، الرياض، دار الخريجي للنشر والتوزيع، ١٤١٨هـ .
- ٢٤) عبد الكريم العمري، **دور المسجد في تحقيق الأمن الاجتماعي**، الرياض، بحوث ندوة الأمن والمجتمع، كلية الملك فهد الأمنية، عدد(٣)، ١٤٢٥هـ .
- ٢٥) عبد الله علوان، **تربية الأولاد في الإسلام**، بيروت، دار السلام، ١٩٩٧م .
- ٢٦) عدنان حسن باحارث ، **مسؤولية الأب المسلم في تربية الولد في مرحلة الطفولة**، جدة: دار المجتمع، د.ت .
- ٢٧) عدنان العنوم، **أثر سماع القرآن الكريم على الأمن النفسى**، مجلة جامعة أم القرى، عدد(٨)، ١٤١٨هـ .
- ٢٨) على بن إبراهيم الزهراني، **مهارات التدريس في الحلقات القرآنية المدينة**، مكتبة الدار، ١٤١٩هـ
- ٢٩) عوض محمد، **مبادئ علم الإجرام**، مؤسسة الثقافة الجامعية ، الإسكندرية ، ١٩٨٠م .
- ٣٠) القرطبي، **الجامع لأحكام القرآن**، القاهرة: الهيئة المصرية العامة للكتاب، ١٩٨٧م .
- ٣١) محمد أسد، **الإسلام على مفترق الطرق**، ترجمة: عمر فروخ، بيروت: دار العلم، ١٣٩٨هـ .
- ٣٢) محمد السيد يوسف، **منهج القرآن في إصلاح المجتمع**، القاهرة: دار السلام، ١٤٢٢هـ .
- ٣٣) محمد السيف، **الظاهرة الإجرامية في ثقافة وبناء المجتمع السعودي**، الرياض: دار ابن لعبون، ١٤١٦هـ .
- ٣٤) محمد شمس الدين خوجة، **الأمن الفكرى لدى الطلاب أثره فى استقرار المجتمع**، وزارة التربية والتعليم، إدارة التعليم بمنطقة المدينة ١٤٢٦هـ .

- ٣٥) محمد الصايم عثمان وآخر، المسؤولية الأمنية ودور المؤسسات التعليمية في تحقيقها، ندوة المجتمع والأمن، ١٤٢٥هـ .
- ٣٦) محمد عثمان نجاتي، القرآن وعلم النفس، القاهرة: دار الشروق، ١٩٨٢م .
- ٣٧) محمد عثمان نجاتي، منهج التأصيل الإسلامي لعلم النفس، مجلة جامعة الإمام محمد بن سعود الإسلامية، عدد (٣)، ١٤١٠هـ .
- ٣٨) محمد الغزالي، بحوث ندوة أسس التربية الإسلامية، مكة المكرمة، جامعة أم القرى، ١٤٠٠هـ .
- ٣٩) محمد فاروق النبهان، الأمن الاجتماعي والمجتمع العربي، مجلة الأمن، عدد (٧)، شوال، ١٤١٣هـ .
- ٤٠) محمد لبيب النجيجي، الأسس الاجتماعية للتربية، بيروت: دار النهضة العربية، د.ت .
- ٤١) محمد بن يحيى النجيمي، دور الأسرة في انحراف الأولاد، بحوث ندوة المجتمع والأمن، مركز البحوث والدراسات، كلية الملك فهد الأمنية، الرياض، ١٤٢٥هـ .
- ٤٢) مفتي محمد شفيع عثمانى ديوبندي سال چاپ ١٣٨٦ معارف القرآن انتشارات: شيخ الاسلام جام ص ٣٢ ج ٤
- ٤٣) ناصر بن علي الخليلي، الأمن الاجتماعي وأهميته، حملة التضامن الوطني ضد الإرهاب، جامعة الملك فهد للبترول والمعادن، ١٤٢٦هـ .
- ٤٤) ناهد عبد العال الخراشي، أثر القرآن في الأمن النفسي، القاهرة، ١٤٠٧هـ .
- ٤٥) النيسابوري، المستدرک علی الصحیحین، تحقیق: مصطفی عبدالقادر عطاء، ط ١، بيروت: دار الكتب العلمية، ١٤١١هـ .